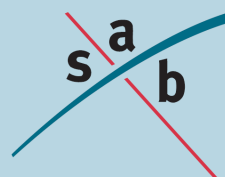

quick scan flora en fauna

Oude Haarlemmerweg 46 - Castricum 't Geitenweitje

Gemeente Castricum

Datum: 16 maart 2009
Projectnummer: 90167

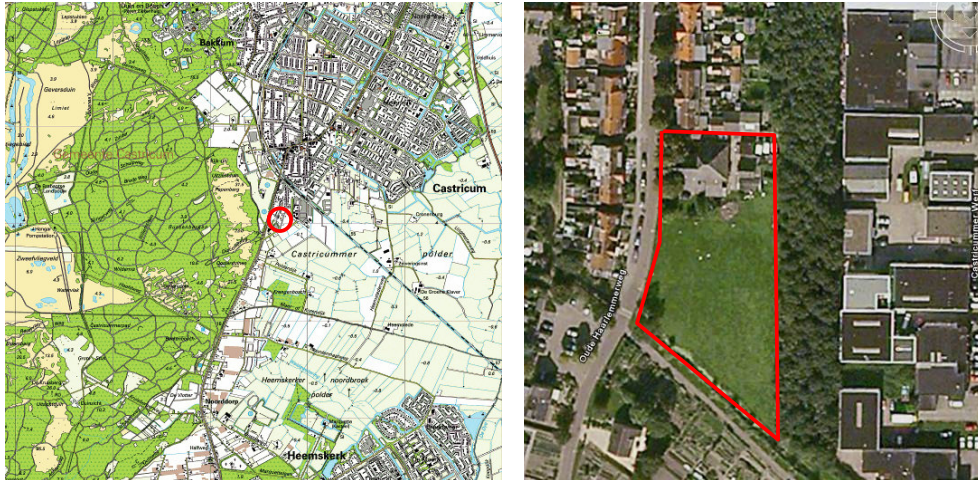
INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Gebiedsbeschrijving en beoogde ingrepen	3
2	Wettelijk kader	5
2.1	Gebiedsbescherming	5
2.2	Soortenbescherming	5
3	Toetsing	7
3.1	Onderzoeksmethodiek	7
3.2	Beschermde gebieden	7
3.3	Voorkomen van beschermde soorten	9
4	Conclusie	14
4.1	Gebiedsbescherming	14
4.2	Soortenbescherming	14
4.3	Consequenties	15
4.4	Aanbevelingen	16

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In Castricum (gemeente Castricum, provincie Noord-Holland) is aan de Oude Haarlemmerweg 46 woonontwikkeling beoogd. Eén van de haalbaarheidsstudies die hiervoor dient te worden uitgevoerd is toetsing aan de natuurregelgeving. Voorliggende quick scan flora en fauna is opgesteld door SAB en geeft een eerste inzicht in de doorwerking van de natuurwetgeving op deze plek.

globale ligging plangebied (luchtfoto: Google Earth)

Voordat ruimtelijke ingrepen mogen plaatsvinden moet eerst een onderzoek plaatsvinden in het kader van de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet en eventuele andere natuurregelgeving. Bij deze activiteit moet rekening gehouden worden met de aanwezige natuurwaarden in en om het plangebied. Voorliggend onderzoek is een quick scan waarin op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning uitspraken zijn gedaan over de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied. Het plangebied is beoordeeld op geschiktheid voor beschermde planten en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten. Dit heeft geresulteerd in conclusies en aanbevelingen. Deze quick scan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving.

1.2 Gebiedsbeschrijving en beoogde ingrepen

Castricum ligt nabij de Noordzeekust ten noorden van Heemskerk en ten zuiden van Alkmaar. De omgeving van Castricum wordt gekenmerkt door bossen en duinen in het westen en een polderlandschap in het oosten en zuiden. De bossen en duinen maken onderdeel uit van het natuurgebied genaamd Noordhollands Duinreservaat. Het betreft een karakteristiek duinenlandschap met natte en vochtige duinvalleien, duingraslanden, struwelen, bossen en ruigten. Het ligt op een overgang van kalkrijke naar kalkarme duinen. Ten oosten en zuiden van Castricum liggen de polders die gekenmerkt worden door een nat karakter met veel agrarische weidegronden en sloten.

Het plangebied ligt binnen de bebouwde kom van Castricum, in het uiterste zuiden van de kern. Het plangebied ligt niet direct grenzend aan het buitengebied van de kern, maar wordt door volkstuinen van het buitengebied afgescheiden. Deze tuinen vormen de zuidgrens van het plangebied. Een brede bomenrij vormt de grens van het plangebied is het oosten. Deze bossage schermt het plangebied af van het bedrijventerrein. Bebouwing en de Oude Haarlemmerweg vormen de grens in respectievelijk het noorden en westen.

In de huidige situatie bestaan de opstallen op het plangebied uit een woonboerderij en enkele aan- en bijgebouwen. Ten zuiden van de huidige bebouwing ligt een grasveld en een sloot.

globale indruk plangebied: grasveld, bomenrij en bebouwing (links) en huidige bebouwing plangebied (rechts) (foto's SAB)

Het projectplan omvat de realisatie van 16 woningen waaronder 12 appartementen, 1 twee-onder-een-kapwoning en 2 eengezinswoningen. Naast de realisatie van 16 woningen zullen er 22 parkeerplaatsen en 12 bergingen (ten behoeve van de appartementen) worden gerealiseerd. Voor de ontwikkeling van deze plannen zal de woonboerderij inclusief bijgebouwen en grasveld worden verwijderd. Overige groene elementen zullen zo veel mogelijk behouden blijven.

stedebouwkundig ontwerp en model

2 Wettelijk kader

Bescherming in het kader van de natuur wet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. Bij gebiedsbescherming heeft men te maken met de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur. Soortenbescherming komt voort uit de Flora- en faunawet.

2.1 Gebiedsbescherming

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen aangewezen worden als Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijngebieden (Natura 2000). De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden zijn in Nederland opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998. Hierin zijn de reeds bestaande staatsnatuurmonumenten ook opgenomen. Op grond van deze wet is het verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot frustratie van de natuurdoelen. Anders dan bij gebieds- en soortbescherming is de status als EHS niet verankerd in de natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

2.2 Soortenbescherming

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Flora- en faunawet bepalend. De Flora- en faunawet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is als volgt in de Flora- en faunawet opgenomen:

- het is verboden beschermde plantensoorten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 8);
- het is verboden beschermde diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen (artikel 9), opzettelijk te veront-rusten (artikel 10) en hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren (artikel 11).

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

1 beschermingscategorie 1:

Een groot aantal beschermde soorten is in Nederland algemeen voorkomend. Op basis van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten uit de Flora- en faunawet mogen ruimtelijke ingrepen worden uitgevoerd die tot effect hebben dat de verblijfplaatsen van deze soorten worden aangetast;

2 beschermingscategorie 2:

Voor beschermde soorten die minder algemeen zijn en extra aandacht verdienen, kan een vrijstelling (behalve voor het opzettelijk verontrusten) verkregen worden als de initiatiefnemer een goedgekeurde gedragscode heeft. Indien dit niet het geval is dient voor deze categorie een ontheffing aangevraagd te worden.

Als wordt gehandeld volgens een goedgekeurde gedragscode geldt deze naast de bovengenoemde soorten ook voor vogels. In zo'n gedragscode worden gedragslijnen aangegeven die men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen. Ontheffing is, als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, voor deze soorten alleen nog nodig als werkzaamheden afwijkend van de gedragscode worden uitgevoerd;

3 beschermingscategorie 3:

Voor ongeveer honderd zeldzame soorten geldt géén vrijstelling als het gaat om ruimtelijke ingrepen. Ontheffingen voor deze groep soorten worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingrepen vanwege dwingende redenen van groot openbaar belang dienen plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Deze uitgebreide toets geldt ook voor alle vogelsoorten.

Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Voor aantastingen van verblijfplaatsen en belangrijke (onderdelen) van leefgebieden van meer strikt beschermde soorten, is ontheffing ex. Artikel 75 van de Flora- en faunawet nodig van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Verder geldt altijd artikel 2 van de Flora- en faunawet, een zorgplichtbepaling. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving.

3 Toetsing

3.1 Onderzoeksmethodiek

Het Natuurloket geeft in het kilometerhok waarbinnen de planlocatie en haar invloedsgebied is gelegen (105-506), het voorkomen van beschermde vaatplanten, zoogdieren, reptielen en amfibieën weer. Binnen het kilometerhok zijn niet alle soortgroepen evengoed onderzocht en het plangebied maakt een klein onderdeel uit van de betreffende kilometerhokken. Daarom is besloten geen aanvullende gegevens op te vragen maar de quick scan vooral te baseren op de biotoopinschatting door een ecooloog van SAB.

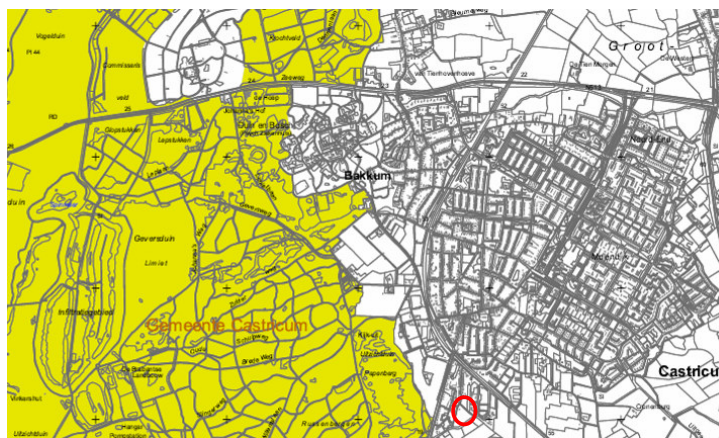
Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is verder gebruik gemaakt van bestaande atlasgegevens uit de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen, 1992), de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens, et al., 1997) en de verspreidingsgegevens van RAVON (www.ravon.nl). Deze bronnen vermelden soortgegevens uurhokken (5 bij 5 kilometer), dit betekent dat het globale gegevens betreft. Bijlage 1 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

Op 11 maart 2009 heeft een ecooloog van SAB het plangebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid voor de verschillende soortengroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie. Zowel het tijdstip (buiten het groeiseizoen van planten en deels buiten het actieve seizoen van diverse diergroepen) als het eenmalige karakter zijn hiervoor niet toereikend. Het éénmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

3.2 Beschermde gebieden

Natuurbeschermingswet 1998

Het plangebied ligt niet in een gebied dat is aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, maar wel nabij. Het dichtstbijzijnde beschermde gebied ligt op ongeveer 250 meter afstand van het plangebied en betreft het Natura 2000-gebied “Noordhollands Duinreservaat”.

globale ligging plangebied (rood) nabij Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat (geel)

Noordhollands Duinreservaat

Het Noordhollands Duinreservaat is een karakteristiek voorbeeld van een Nederlands duinlandschap. Het ligt op een overgang van de kalkrijke naar de kalkarme duinen. Het reservaat behoort in zijn algemeenheid tot de kalkrijke duinen; er is echter een verloop van kalkrijkdom te zien. Het meest noordelijke stuk, ten noorden van Bergen aan Zee en evenals het aangrenzende gebied Schoorlse Duinen, is kalkarm. De vegetatie weerspiegelt de kalkgehalten in de bodem: in het uiterst noordelijke deel komen kalkarme vegetaties met kraaiheide, kruipwilg, buntgras en dergelijke voor, ten zuiden van Bergen aan Zee overgaand in kalkrijke duingraslanden met duinsterretje en zeedorpenvegetaties, zoals bij Wijk aan Zee en Egmond aan Zee. Een aanzienlijk deel van het gebied is bebost met naaldbos en loofbos, die voor een deel zeer oud zijn (www.minlnv.nl).

Habitatrichtlijngebied

Het Noordhollands Duinreservaat is aangewezen als habitatrichtlijngebied op basis van het voorkomen van onder andere wandelende duinen op de strandwal, vastgelegde kalkduinen met kruidvegetaties, vastgelegde ontkalkte duinen, beboste duinen, vochtige duinvalleien, grasland op kalkhoudende, venige, of lemige kleibodem en klakhoudende moerassen. Het gebied is tevens aangewezen op basis van het voorkomen van de Nauwe korfslak.

effecten

De effecten zijn op te delen in directe en indirecte effecten. Directe negatieve effecten zijn niet te verwachten, aangezien het plangebied niet in het Natura 2000-gebied ligt. Indirecte effecten door de werkzaamheden en toekomstige situatie worden tevens niet verwacht. Het plangebied wordt in de huidige situatie intensief gebruikt en aangewezen habitats komen niet voor binnen het plangebied. Tevens is de Nauwe korfslak niet te verwachten in het plangebied. Deze soort komt hoofdzakelijk voor in duinen dat niet in het plangebied aanwezig is. De Nauwe korfslak wordt in de Nederlandse duinen vaker bij populierachtigen gevonden dan bij andere soorten bomen en struiken. Verder lijkt de soort ook iets vaker aanwezig in de nabijheid van respectievelijk meidoorn, liguster en duindoorn. Onder en nabij naaldbomen en eiken is de soort weinig of niet aanwezig (www.anemoon.nl).

Verstoringseffecten door geluid, licht en trillingen zijn gezien de afstand, tussenliggende versturende elementen (woningen en wegen) op het beschermde gebied niet te verwachten.

conclusie

Met de toekomstige plannen en werkzaamheden zijn negatieve effecten op het Natura 2000-gebied niet te verwachten.

Ecologische Hoofdstructuur

Hetzelfde gebied dat is aangewezen als Natura 2000-gebied is ook aangewezen als Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Vanwege de eerder genoemde redenen zijn ook geen negatieve effecten te verwachten op de EHS.

3.3 Voorkomen van beschermde soorten

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is/kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben.

vaatplanten

Binnen het plangebied zijn weinig potentiële natuurlijke groeiplaatsen voor planten aanwezig. Het grootste deel van het plangebied wordt intensief gebruikt. De groene delen bestaan uit een grasveld en tuin. Tijdens het veldbezoek zijn onder andere de soorten Kleine brandnetel (*Urtica urens*), Fluitenkruid (*Anthriscus sylvestris*), Speenkruid (*Ranunculus ficaria subsp. bulbifer*), Boterbloem (*Ranunculus*), Smalle weegbree (*Plantago lanceolata*) en Paardenbloem (*Taraxacum officinale*) aangetroffen.

Echter in het plangebied staat een oude woonboerderij dat afgemetseld is met kalk. Door de ouderdom is op enkele plaatsen het kalk gebroken, waardoor vocht in deze kraken zich kan ophopen. Hierdoor ontstaat een op zichzelf staand klimaat waar verschillende muurplanten zich kunnen ontwikkelen. Op de oostelijke muur zijn verschillende individuen van de Tongvaren (*Asplenium scolopendrium*) aangetroffen. Het is bekend dat deze soort op vochtige schaduwrijke muren en in duinen groeit. De duinen liggen nabij het plangebied en de soort is aangetroffen op een schaduwrijke muur (Meijden, 2005). Om deze reden is het aannemelijk dat het een natuurlijke groeiplaats betreft. Deze soort is beschermd in het kader van de Flora- en faunawet volgens tabel 2. Voor aantasting van de groeiplaats van deze soort is een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet noodzakelijk. Verder is in de ten zuiden gelegen sloot de Dotterbloem (*Caltha palustris*) aangetroffen. Deze soort is tevens beschermd in het kader van de Flora- en faunawet, tabel 1. Voor deze soort geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van groeiplaatsen. Aangezien het watervoevende element niet wordt aangetast zijn negatieve effecten op de Dotterbloem niet te verwachten.

aangetroffen beschermde planten in het plangebied; Tongvaren (links en midden) en Dotterbloem (rechts)
(foto's SAB)

Overige strikt beschermde vaatplanten worden binnen het plangebied niet verwacht. Aangeplante of gezaaide exemplaren van beschermde soorten (in bijvoorbeeld tuinen) zijn niet beschermd in de Flora- en faunawet, omdat het geen natuurlijke groeiplaatsen betreft.

conclusie

Voor de sloop van de woonboerderij dient voor de Tongvaren een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd.

grondgebonden zoogdieren

Volgens verspreidingsgegevens uit de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen, 1992) komen in de omgeving van het plangebied soorten als Egel (*Erinaceus europaeus*), Dwergspitsmuis (*Sorex minutus*), Mol (*Talpa europea*), Hermelijn (*Mustela erminea*), Bunzing (*Mustela putorius*), Wezel (*Mustela nivalis*), Ree (*Capreolus capreolus*), Woelrat (*Arvicola terrestris*), Veldmuis (*Microtus arvalis*), Dwergmuis (*Micromys minutus*), Bosmuis (*Apodemus sylvaticus*), Haas (*Lepus europeus*) en de meer strikt beschermde soorten beschermde Eekhoorn (*Sciurus vulgaris*), Waterspitsmuis (*Neomys fodiens*) en Noordse woelmuis (*Microtus oeconomus ssp. arenicola*) voor.

algemeen voorkomende soorten

Binnen het plangebied zijn een grasveld, enkele rommelhoekjes en struwelen aanwezig en de locatie ligt nabij het buitengebied, hierdoor zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van soorten als Egel, Huisspitsmuis, kleine marterachtigen en Mol niet uit te sluiten. Voor deze soorten, die onder het eerste lichte beschermingsregime vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

strikt beschermde soorten

De Eekhoorn leeft bij voorkeur in naald- of gemengd bos, echter ook in loofbos, vooral in boszomen. Gezien de afwezigheid van naaldbomen, eiken en/of beuken (voedselbomen) in het plangebied is het onwaarschijnlijk dat de eekhoorn binnen het plangebied voorkomt. Negatieve effecten op de Eekhoorn zijn niet te verwachten.

De Waterspitsmuis heeft een voorkeur voor schoon, niet te voedselrijk, vrij snel tot niet stromend water met behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. Ze komen vaak voor in kwelgebieden en langs stromende beken. Een ander kenmerk van het leefmilieu is de aanwezigheid van glooiende oevers met een geleidelijke overgang van land naar water. De Noordse woelmuis heeft voorkeur voor (zeer) natte terreinen: rietland, moeras(bossen), drassige hooilanden, vochtige, zeer extensief gebruikte weilanden en vochtige oevertvegetaties: ook in vochtige duinvalleien en periodiek overstroomde terreinen. De oevers van de sloot zijn steil en waterplanten zijn niet tot nauwelijks aanwezig. Hierdoor vormt het geen geschikt element voor beide soorten. Hierdoor zijn negatieve effecten op beide soorten niet te verwachten.

globale indruk watervoerend element ten zuiden van plangebied (foto SAB)

vleermuizen

Volgens de verspreidingsgegevens (Broekhuizen, 1992; Limpens, et. al., 1997) komen in de omgeving van het plangebied de Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), Laatzvlieger (*Eptesicus serotinus*), Watervleermuis (*Myotis daubentonii*), Gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), Gewone baardvleermuis (*Myotis mystacinus*), Franjestaart (*Myotis nattereri*), Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) en Meervleermuis (*Myotis dasycneme*) voor. Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd in de Flora- en faunawet.

Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten zoals Gewone dwergvleermuis en Laatzvlieger en boombewonende soorten als Rosse vleermuis en Watervleermuis. Daarnaast zijn soorten die van beide elementen gebruik maken. Daarbij is ook onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten zoals de Gewone dwergvleermuis verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen enz). Andere soorten als de Rosse vleermuis verblijven jaarrond in bomen. De Watervleermuis overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders en verblijft in de zomerperiode in boomholten.

gebouwbewonende soorten

Gebouwbewonende soorten worden vooral aangetroffen onder dakpannen, in spouwmuren, op zolders, achter houten betimmering enzovoorts. Een gedeelte van de woonboerderij is bedekt met riet en dakpannen. Dit gedeelte is niet geschikt voor vleermuizen. Het woonhuis zelf is alleen bedekt met dakpannen en is gezien de aanwezigheid van kieren en gaten geschikt voor vleermuizen. Toegangsgaten tot de spouwmuren zijn niet aanwezig. Gezien de toegankelijkheid van het dakbeschot zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen niet uit te sluiten. Nader onderzoek is noodzakelijk om de effecten van de sloop op vleermuizen te bepalen.

boombewonende soorten

Boombewonende soorten worden gevonden in holten en spleten in bomen en achter loshangende schors. Binnen het plangebied staan geen voor vleermuizen geschikte bomen (stamdoorsnede > 30 cm). Aangezien ook geen bomen gekapt worden zijn negatieve effecten op boombewonende soorten uit te sluiten.

Soorten maken vaak jarenlang gebruik van vaste aanvliegroutes tussen verblijfplaats en foerageergebied, daarom kan het behoud van lijnelementen cruciaal zijn voor de instandhouding van het leefgebied. De ten oosten gelegen bomenrij wordt niet gekapt en blijft gezien de afstand van de nieuwbouw tot aan de bomenrij geschikt als vlieg-route.

vogels

Tijdens het veldbezoek zijn vogels waargenomen zoals Merel (*Turdus merula*), Koolmees (*Parus major*), Pimpelmees (*Parus caeruleus*), Vink (*Fringilla coelebs*), Roodborstje (*Erithacus rubecula*), Winterkoninkje (*Troglodytes troglodytes*) en Ekster (*Pica pica*). Alle vogelsoorten zijn beschermd tijdens het broedseizoen. Het betreft dan met name de actieve broedplaatsen en vaste verblijfplaatsen van deze soorten. Voor de meeste vogels loopt dit broedseizoen van half maart tot half juli.

Sommige vogelsoorten zoals uilen en spechten gebruiken hun nesten jaarrond als verblijfplaats. Ook buiten het broedseizoen van vogels hebben nesten van deze vogels een beschermde status. Verblijfplaatsen van standvogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zoals hollen van spechten en roestplaatsen van uilen, zijn jaarrond beschermd. Alle spechtensoorten en de Bosuil broeden in boomholtes, terwijl de Kerkuil gebruik maakt van gebouwen. De Steenuil broedt zowel in boomholtes als in gebouwen. Tevens zijn nesten van in bomen broedende roofvogels jaarrond beschermd. Deze soorten zijn niet instaat een geheel eigen nest te bouwen en maken gebruik van oude kraaiennesten of nesten waar zij eerder gebroed hebben.

De aanwezige bomen in het nabij het plangebied hebben geen holtes en zijn daarmee ongeschikt voor uilen en spechten. Tevens zijn geen nestlocaties van boombewonende roofvogels aangetroffen. Ook zijn geen geschikte toegangsgaten tot in het gebouw aanwezig en zijn geen sporen van gebouwbewonende uilen aangetroffen. Met de plannen worden geen vaste rust- en verblijfplaatsen van jaarrond beschermde vogelsoorten aangetast.

amfibieën

RAVON verzamelt verspreidingsgegevens van reptielen, amfibieën en vissen (www.ravon.nl). Volgens RAVON komen in de omgeving van het plangebied amfibieën zoals Bruine kikker (*Rana temporaria*), Gewone pad (*Bufo bufo*), Bastaardkikker (*Rana esculenta*), Kleine watersalamander (*Triturus vulgaris*) en de meer strikt beschermde Rugstreepad (*Bufo calamita*).

Het enige watervoerende element in de directe omgeving betreft de ten zuiden gelegen sloot. Naar alle waarschijnlijkheid bevat deze sloot vis. Aangezien bijna alle algemene amfibieënsoorten zich buiten het voortplantingsseizoen wel ophouden in wateren waarin vis voorkomt, is het voorkomen van algemeen voorkomende amfibieën niet uit te sluiten. Waarschijnlijk is het voorkomen beperkt tot de Bastaardkikker, Bruine kikker en Gewone pad. Deze soorten gaan na de metamorfose op het land naar voedsel zoeken. Hierbij kunnen ze grote afstanden afleggen. Aangezien de dieren op het land overwinteren (met uitzondering van de bastaardkikker), is het ook mogelijk dat dieren in de winterperiode binnen het plangebied aanwezig zijn. Voor deze soorten, die onder het eerste lichte beschermingsregime vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Het watervoerend element wordt met de plannen niet aangetast. Negatieve effecten op voortplantingslocatie (water) van soorten zijn uit te sluiten. Wel dient men tijdens de werkzaamheden rekening te houden met de aanwezigheid van de Rugstreepad.

Rugstreepad

De Rugstreepad leeft en verblijft het liefst in permanente pionierssituaties met voldoende zand. Zandwinningen zijn vanwege de vergraafbare grond en natte plekken ideaal als leefgebied. Door zijn grote activiteit kan deze soort in een nacht behoorlijke afstanden afleggen, waardoor snel nieuwe gebieden kunnen worden gekoloniseerd. In het plangebied zelf zal de soort niet voorkomen, gezien het ontbreken van goed vergraafbaar zand. Het plangebied is geheel begroeid met grassen. Wel is het mogelijk dat tijdens de werkzaamheden, wanneer los zand opgebracht wordt, de rugstreepad het plangebied koloniseert. Geadviseerd wordt om plassen te voorkomen en het plangebied zo kort mogelijk braak te laten liggen of met paddenschermen af te zetten.

reptielen

Volgens verspreidingsgegevens (www.ravon.nl) komt de ringslang (*Natrix natrix*) voor in de omgeving van het plangebied. Alle in Nederland voorkomende reptielsoorten zijn strikt of zeer strikt beschermd. De meeste reptielensoorten houden zich vooral op in geleidelijke overgangssituaties tussen natuurlijke biotopen in bos-, heide- en veengebieden (bijvoorbeeld heide en/of heischrale graslanden in combinatie met bossen en/of kleine landschapselementen). Van alle reptielsoorten heeft de ringslang (*Natrix natrix*) een voorkeur voor meer vochtige biotopen zoals drassige graslanden en rijk gestructureerde oevers. Op basis van de binnen het plangebied aanwezige biotopen (grasland en tuin) en afwezigheid van geleidelijke overgangssituaties is het voorkomen van reptielen niet waarschijnlijk.

vissen

Volgens RAVON zijn strikt beschermde soorten als Kleine modderkruiper (*Cobitis taenia*) en Bittervoorn (*Rhodeus sericeus*) in de omgeving waargenomen. Om deze reden zijn strikt beschermde vissoorten niet uit te sluiten in de sloot nabij het plangebied. Met de plannen worden geen watervoerende elementen aangetast, hierdoor zijn negatieve effecten op vissen uit te sluiten. Indien watervoerende elementen worden gedempt, aangetast of vergraven is nader onderzoek naar strikt beschermde soorten noodzakelijk.

insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak zeer locatiespecifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen. Dergelijke biotopen komen niet in het plangebied voor. Overige strikt beschermde soorten als mollusken en weekdieren zijn ook niet te verwachten gezien de biotopen.

4 Conclusie

Het plangebied betreft de locatie aan de Oude Haarlemmerweg 46 te Castricum (gemeente Castricum, provincie Noord-Holland). Op deze locatie is de ontwikkeling van 16 woningen waaronder 12 appartementen, 1 twee-onder-een-kapwoning en 2 eengezinswoningen beoogd. Hiervoor wordt de huidige bebouwing in het plangebied gesloopt. Voor deze ingreep wordt uitgevoerd, dienen de gevolgen voor beschermde natuurwaarden en de consequenties in het kader van de geldende natuurwet- en regelgeving in beeld te zijn gebracht.

4.1 Gebiedsbescherming

In het kader van de Natuurbeschermingswet (NB-wet) en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) dient er getoetst te worden of de beoogde ontwikkelingen een negatieve effecten hebben op de beschermde gebieden.

Natuurbeschermingswet 1998

Het plangebied ligt niet in een gebied dat is aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, maar wel nabij. Het dichtstbijzijnde beschermde gebied ligt op ongeveer 250 meter afstand van het plangebied en betreft het Natura 2000-gebied “Noordhollands Duinreservaat”.

De effecten zijn op te delen in directe en indirecte effecten. Directe negatieve effecten zijn niet te verwachten, aangezien het plangebied niet in het Natura 2000-gebied ligt. Indirecte effecten door de werkzaamheden en toekomstige situatie worden tevens niet verwacht. Het plangebied wordt in de huidige situatie intensief gebruikt en aangewezen habitats komen niet voor binnen het plangebied. Tevens is de Nauwe korfslak niet te verwachten in het plangebied. Deze soort komt hoofdzakelijk voor in duinen dat niet in het plangebied aanwezig is. Verstoringseffecten door geluid, licht en trillingen zijn gezien de afstand, tussenliggende versturende elementen (woningen en wegen) op het beschermde gebied niet te verwachten.

Met de toekomstige plannen en werkzaamheden zijn negatieve effecten op het Natura 2000-gebied niet te verwachten.

Ecologische Hoofdstructuur

Hetzelfde gebied dat is aangewezen als Natura 2000-gebied is ook aangewezen als Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Vanwege de eerder genoemde redenen zijn ook geen negatieve effecten te verwachten op de EHS.

4.2 Soortenbescherming

In het kader van de Flora- en faunawet dient te worden nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen door de ingreep worden aangetast (verwijderd, ongeschikt gemaakt) of dieren opzettelijk worden verontrust. De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben. Invloeden die leiden tot een verminderde geschiktheid van het plangebied als bijvoorbeeld foerageergebied zijn niet ontheffingsplichtig, tenzij het een zodanig belang betreft dat bij het wegvallen van deze functie ook de vaste rust- en verblijfplaatsen van soorten niet langer kunnen functioneren.

algemeen voorkomende soorten

Door de sloop, de groundbewerking en de nieuwbouw, zullen alle aanwezige soorten negatieve effecten ondervinden van de ingreep. Voor de meeste soorten is dit tijdelijk van aard. In de toekomst zijn de tuinen waarschijnlijk ook weer geschikt als leefgebied. De meeste van deze soorten zijn beschermd en vallen onder het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet. Hiervoor geldt dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een vrijstelling mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties.

strikt beschermde soorten

Een aantal van de mogelijk voorkomende soorten is meer strikt beschermd. Voor deze soorten moet bij aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet worden aangevraagd. Tijdens het veldbezoek zijn verschillende individuen van de strikt beschermde Tongvaren (tabel 2) op de woonboerderij aangetroffen. Aantasting van de groeiplaats van deze soort is ontheffingsplichtig.

Op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezige habitats en de biotoopeisen van individuele diersoorten, zijn soorten uit de soortgroep vleermuizen niet uit te sluiten binnen het plangebied. Tevens kunnen bij de start van werkzaamheden in het broedseizoen, broedende vogels worden verstoord, of hun nesten worden aangetast. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zou kunnen verstoren.

4.3 Consequenties

Voor de sloop van de woonboerderij dient voor de Tongvaren een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd.

Verder kan deze verkennende quick scan flora en fauna, op basis van eenmalig veldbezoek, de aanwezigheid van alle mogelijk voorkomende ontheffingsplichtige soorten niet op voorhand uitsluiten. Om deze reden moet nader onderzoek gedaan worden naar:

- vleermuizen alle soorten (tabel 3; bijlage IV van de Habitatrichtlijn; Flora- en faunawet), onderzoeksperiode: medio mei tot eind juli.

Het gebruik van het plangebied door deze soorten kan door middel van nader onderzoek in beeld worden gebracht zodat het werkelijke effect van de ingreep op (het leefgebied van) daadwerkelijk aanwezige soorten kan worden bepaald. Pas dan kan worden bepaald of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk is. Bij een dergelijke ontheffing worden vaak mitigerende en/of compenserende maatregelen gevraagd. Als wordt voldaan aan dergelijke voorwaarden, kan op basis van eerdere ervaringen redelijkerwijs worden verwacht dat een dergelijke ontheffing door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit wordt verleend.

Indien watervoerende elementen worden gedempt, aangetast of vergraven is nader onderzoek naar strikt beschermde vissoorten noodzakelijk.

Verder is een tweetal algemene voorwaarden vanuit de Flora- en faunawet altijd van toepassing:

- in het broedseizoen van vogels (half maart tot half juli) mogen de vegetatie, bosjes en opstallen in het plangebied niet worden verwijderd. Werkzaamheden tijdens deze periode zouden leiden tot directe verstoring van broedvogels en het broedsucces. Alle vogels zijn beschermd. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zou kunnen verstoren.
- op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat bij het uitvoeren van werkzaamheden altijd rekening moet worden gehouden met aanwezige planten en dieren. Zo dienen maatregelen te worden getroffen om bijvoorbeeld verstoring tot een minimum te beperken. Dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
 - voortijdig maaien van het plangebied zodat dieren wegtrekken;
 - het beperken van verlichting tijdens de avonduren in zomer, voorjaar en herfst ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren;
 - het slopen en rooien starten buiten het voortplantingsseizoen en het winter(slaap)seizoen. Zodat het plangebied ongeschikt is voor dieren.

In de directe omgeving van het plangebied kan de Rugstreeppad voorkomen. Het plangebied zelf is in de huidige situatie niet geschikt voor de Rugstreeppad (afwezigheid van vergraafbaar zand). Bij uitvoering van bouwactiviteiten kan de soort zich echter alsnog in het plangebied vestigen. In het kader van de zorgplicht wordt daarom aanbevolen het terrein niet langer dan strikt noodzakelijk braak te laten liggen. Maatregelen om kolonisatie door de Rugstreeppad te voorkomen zijn:

- dempen van natte plekken;
- paddenschermen plaatsen rondom het terrein. Een advies m.b.t. deze paddenschermen is als bijlage toegevoegd aan deze rapportage (bijlage 2);
- ingangen van de planlocatie kunnen voorzien worden van een paddenrooster. Een paddenrooster bestaat uit twee balken of bijvoorbeeld spoorstaven op tien centimeter van elkaar met daartussen een ruimte waardoor de dieren zijdelings kunnen weggelopen naar buiten het paddenscherm. Een dergelijk rooster hindert het verkeer niet;
- het plangebied is in de huidige situatie niet geschikt voor de rugstreeppad. Het paddenscherm kan daardoor op elk gewenst moment geplaatst worden, mits dit maar gebeurt voorafgaand aan de grondwerkzaamheden.

4.4 Aanbevelingen

Naast de consequenties die voortkomen uit de Flora- en faunawet is ook een aantal vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting van het plangebied, zoals:

- voor vleermuizen zouden open stootvoegen aangebracht kunnen worden in muren, of vleermuiskasten kunnen worden geplaatst in de spouw of tegen de muur op >2,5 meter hoogte in nieuw te bouwen woningen;

- als er weer een zolder of vliering wordt aangelegd, zou deze niet helemaal geïsoleerd kunnen worden. Hierdoor wordt de zolder mogelijk een geschikt verblijf voor vleermuizen;
- het planten van bomen en struiken voor vogels en vleermuizen verdient aanbeveling. Het beste zijn, ecologisch gezien, inheems bes- en bloemdragende struiken en planten;
- er kunnen nestpannen of neststenen worden aangebracht ten behoeve van gierzwaluwen. Deze beschermde soort verliest steeds meer nestmogelijkheden. De huidige bebouwing is voor deze soort niet geschikt.

bijlage 1: literatuurlijst

Bos, F., Bosveld, M., Groenendijk, D., Swaay van, C., Wynhoff, I. De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea.-Nederlandse Fauna 7. Leiden. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis. KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland.

Broekhuizen, S., Hoekstra, B., van Laar, V., Smeenk, C., Thissen, J.B.M. 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren, uitgeverij KNNV, Utrecht.

Limpens, H., Mostert, K., Bongers, W. 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, uitgeverij KNNV, Utrecht.

Meijden, R. van der, 2005, Heukels flora van Nederland, 23^e druk, uitgeverij Wolters Noordhof, Groningen.

Nederlands vereniging voor libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odoneta). Nederlandse fauna 4. Nationaal en Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrates Survey-Nederland, Leiden.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998, 2000, Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Websites:

www.ravon.nl

www.vleermuis.net

www.natuurloket.nl

www.vogelbescherming.nl

www.minlnv.nl

www.anemoon.nl

bijlage 2: plaatsing paddenscherm

In de directe omgeving van het plangebied kan de Rugstreeppad voorkomen. Bij uitvoering van bouwactiviteiten kan de soort zich echter alsnog in het plangebied vestigen. Vanuit de zorgplicht dient hier rekening mee te worden gehouden. Om te voorkomen dat rugstreeppadden zich in het plangebied vestigen kan een paddenscherm worden geplaatst. De afscherming kan worden bereikt door anti-worteldoek toe te passen zolang het een tijdelijke (tot enkele maanden) voorziening betreft. Het anti-worteldoek dient te bestaan uit een stevig materiaal, maar niet van een specifiek merk of materiaal.

De volgende maatregelen zijn aan te bevelen met betrekking tot het plaatsen van het doek:

- scherm van anti-worteldoek boven de grond ongeveer 50 cm hoog;
- anti-worteldoek 5 cm ingraven (i.v.m. onderdoorkruipen van dieren);
- gewone paaltjes gebruiken waaraan anti-worteldoek wordt bevestigd (onderlinge afstand ongeveer 20 m, in ieder geval zodanig dat het doek niet slap hangt)
- krammen gebruiken om te bevestigen;
- anti-worteldoek bovenaan naar buiten toe omslaan, om de kop van het paaltje heen zodat een 'afdakje' ontstaat. Dit in verband met dieren die eventueel naar boven klimmen;
- voor de stevigheid een ijzerdraad bovenlangs spannen en daar het anti-worteldoek omslaan naar buiten toe;
- regelmatig (tweewekelijks) controleren op gaten;
- bij de ingangen paddenroosters toepassen. Een paddenrooster bestaat uit twee balken of bv. spoorstaven op tien centimeter van elkaar met daartussen een ruimte waardoor de dieren zijdelings kunnen weggkomen naar buiten het paddenscherm, maar er niet in kunnen. Een dergelijk rooster hindert het verkeer totaal niet. De ruimte tussen de balken dient regelmatig schoongemaakt te worden.

Rugstreeppadden trekken tot een kilometer van hun poel om een geschikt overwinteringsgebied te vinden. Gezien de nabij gelegen watergangen, die kunnen dienen als voortplantingsgebied, zal daarom moeten worden gestreefd naar een afscherming rondom het bouwterrein. De precieze locatie van het scherm en eventuele verplaatsing in de tijd dient te worden bepaald aan de hand van een faseringsplan van de werkzaamheden.

paddenscherm

Bij het schrijven van een bestek zou maximaal moeten worden uitgegaan van het afschermen van het gehele plangebied.

Het plangebied is in de huidige situatie niet geschikt voor de Rugstreeppad. Het paddenscherm kan in dit geval op elk gewenst moment geplaatst worden, zolang dit maar gebeurt voorafgaand aan de grondwerkzaamheden.